

Otázka: Aktivační vlastnosti osobnosti

Předmět: Společenské vědy, psychologie

Přidal(a): Luccy333

AKTIVITA (ČINNOSTI)

- Vnější projev aktivace

JEDNÁNÍ

- Vnější, vědomý, volní projev aktivace

AKTIVAČNÍ Činitele = Vše, co vede člověka k aktivaci

- Vnější – heterogenní (společenské)
- Vnitřní – autogenní (biologické)

Pohnutka, motiv = Uvědomělý impuls (činitel aktivace)

Motivační činnost = Uvědomělé a záměrné vyvolávání pohnutek k aktivitě

MOTIVACE

- MOTIVY = psychologické příčiny reakcí, činností a jednání člověka zaměřené na

uspokojování určitých potřeb

- MOTIVACE
 - z latinského novel (= hýbám)
 - hybné síly našeho chování nebo jeho příčiny
 - jsou to vnitřní pohnutky k jednání

Rozdělení motivace:

- vnitřní motivační dispozice - potřeby (impulsy)
- vnější motivační popudy - incentive (pobídky a cíle)
- emoce, přání, postoje, hodnoty, které vyznáváme
- vzájemnou interakci vzniká motiv jako pohnutka lidského chování

MOTIV = mobilizace sil

- na rozdíl od motivace není procesem
- motivy jsou dispozice
- má cíl, směr, intenzitu a trvalost
- mezi základní motivy patří: potřeby, zájmy, návyky, cíle, přání, hodnoty, postoje, emoce

RŮZNÉ ROZDĚLENÍ MOTIVŮ:

- široké motivy

perspektivní cíle

- dílčí motivy

konkrétnější cíle

vedou k perspektivním

- vyšší motivy

sekundární, sociokulturní

např. potřeba uznání

- nižší motivy

např. odstranění hladu

- návyky = určité zafixované způsoby chování

vznikají na základě motivů

stávají se stereotypní

- zvyky = kulturně podmíněné způsoby chování

Dále rozlišujeme např. tyto motivy:

- **ZÁJMY** = trvalejší kladný vztah člověka k určité oblasti předmětů nebo činností.

Jsou velmi silným motivem a výrazně člověka aktivizují a tím rozvíjejí jeho schopnosti

- můžeme je rozlišovat podle oblasti zaměření (např. technické, sportovní, ...) i podle stálosti, pestrosti, proměnlivosti

- projevují se soustředěnou pozorností v daném směru, poznáváním dané skutečnosti, uspokojením z ní a nelibostí při jejím omezování

- **ZÁLIBY** = silnější motivace než zájem

vlastnost zaměřená více než kterákoliv jiná na prožívání vztahu k určité činnosti

vyhraněný, dlouhodobý a čínorodý zájem, který přináší radost a uspokojení

- IDEÁL = vzorový cíl

např. ideál partnera, ideál způsobu života, ...

- ASPIRACE (= ambice) = úroveň vlastního výkonu, kterou jedinec očekává na základě výkonu předchozího

snaha jedince se výrazně uplatnit, snaha o sebeuplatnění a vyniknutí

někdy se označuje jako ctižádost

- ŽIVOTNÍ PLÁNY = mnohé pohnutky našeho jednání a chování jsou závislé na životních cílech a plánech, které si vytvoříme
- PUDY = vrozené biologické potřeby, označení pro energii nebo cílenou činnost až nutkání (např. pud pohlavní, pud mateřský)
- POSTOJE = sklony člověka reagovat ustáleným způsobem na předměty, osoby a situace; odrážejí hodnotící vztah člověka k dané skutečnosti
- CÍL = uvědomělý směr aktivity, kterého chceme dosáhnout

POTŘEBA

- je projevem nedostatku nebo nadbytku něčeho, zcela konkrétního a pro člověka důležitého
- neuspokojená potřeba se projevuje nespokojeností, napětím, nutí jedince k účelovému chování, jehož cílem je uspokojit svou potřebu

DĚLENÍ POTŘEB:

- a/ Primární

- vývojově nižší

- slouží k přežití, jsou vyvinuty u lidí i u zvířat

- biologické potřeby
- potřeby bezpečí
 - b/ Sekundární
- vývojově vyšší
- jsou charakteristické pouze pro člověka,
- souvisí s vývojem CNS, slouží člověku, aby se mohl začlenit do společnosti
- psychosociální potřeby

Hierarchické uspořádání dle Maslowa

- Abraham Maslow – americký psycholog, uspořádal potřeby podle jejich vývoje a důležitosti pro člověka
- Potřeba vyšší se objevuje až po uspokojení potřeb nižších
- V nemoci mohou potřeby – měnit své pořadí, či mohou vznikat potřeby nové

Hierarchie potřeb je individuální

- Fyziologické potřeby
- vývojově nejstarší potřeby
- společné pro lidi i zvířata
- v souvislosti s neuspokojenou potřebou můžeme cítit: hlad, žízeň, bolest, horko, zimu, únavu, napětí, či nudu
- do chování se tyto pocity promítají: podrážděním, neochotou, nepozorností, či agresí
- Potřeby bezpečí a jistoty

- soběstačnosti, nezávislosti, stability, klidu, ochrany, zdraví, informovanosti, řádu
- v souvislosti s neuspokojenou potřebou můžeme cítit: ohrožení, nejistotu, chaos, strach z neznámého, závislost na druhých
- do chování se tyto pocity promítají: strachem, nejistotou, zmateností, lítostí, nedůvěrou, zlostí, bojácností, stažením do sebe
 - Potřeby sounáležitosti a lásky
- někam patřit, být pozitivně přijímán společností, komunikace, přátelství, kontaktu s druhými, důvěry, touha dávat a přijímat lásku
- v souvislosti s neuspokojenou potřebou můžeme cítit: osamělost, nejistotu, pocit zbytečnosti
 - Potřeby sebeúcty
- uznání, ocenění, respektu, intimity, svobody, soběstačnosti, neztrapnit se, neudělat ostudu, dát souhlas, sám se rozhodnout
- Tyto potřeby vyplývají z touhy člověka být svým okolím kladně přijímán
- v souvislosti s neuspokojenou potřebou můžeme cítit: pocity méněcennosti, nespravedlnosti, křivdy, ponížení, trapnosti, nezájmu, lítosti, beznaděje
- do chování se tyto pocity promítají: odmítáním vyhovět, nadřazeností, agresivitou, apatii
 - Potřeby seberealizace
- vnímat a poznávat, obklopovat se krásou, estetiky, kultury, tvořit, v něčem být dobrý, uznávaný